

NØVN

Jógvan Jacobsen 80 ár

Hølið var fullsett hetta leygarkvøldið 29.09. úti í Búðunum, har ið Jógvan helt sín runda føðingardag (26.sept.). Mangar talur, gott undirspæl til góðar fosturlands- og KÍ-sangir - sum eisini varð væntað.

John Reid Bjartalíð, mentaði formaður KÍ's, varð væl hýrdur, tá ið hann fekk eyga á eginleikarnar hjá Jógvani í fótbólti, og John Reid tók hann straks við í KÍ-hópin og á fyrsta liðið. Sjálvandi tað.

Hesar eginleikar og hugur Jógvans til bóltspæl kendu vit dreingir væl til frá plenuni í Víkunum - beint uttan fyri Seglhúsið millum Klaksvíksvegin og vágina. Har varð spælt fótbólt (ella krock) nærum alt døgnið í summarhálvuni, og haðani komu fleiri framúr fimir driblarar hjá KÍ seinni (m. a. Steinbjørn Jacobsen og Magnus Kjelnæs).

Fá hús vóru á Selheyggi tá. Ovast var sethúsið hjá Eskild Steensen (bygt í 1875, sambært J. Símun Hansen - og nú sum parkeringspláss), og niðanfyrir lá ein røð av trimum røttum klaksvik-ingum: Jóhannes av Skála-toftum, Andrias úr Kunoy og Kristjan í Grótinum av Skipanesi (!).

Mamma Jógvan, Elsa f. Hansen, var ættað úr Funningi, og pápin, Andrias, var ein kendur og raskur útróðrarmaður sum m.a. førði "Nevið Reyða". Eitt opið heim, har ið øll kendu seg væl, átta systkin - og Jógvan yngstur.

Jógvan er giftur við Sólgerð Klein Olsen, ið er av ættargrein Nólsoyar-Pálls í Vestmanna, og tey finga børnini: Osla (bleiv bara 7 ár), Anni, Eyðbjørn og Osla - eisini eitt heim merkt av vinsemi og blíðskapi.

Parturin hjá Jógvan hjá Elsu, nevndu vit hann, hevur ongantíð ligið eftir. Hann er framúr kvikur og arbeidssamur sum fáur. Bæði á tunnavirkinum, til skips, á Føroya Bjór og nú, ið hann á búnum aldri syftir seg av seingini fyri dag, og fer strúkandi norður í Hvannasund fyri at egna 5-6 stampar sum hóskaði ítriv fyrripartin. Eins og fastur og fúsar at heysa KÍ-merkið í húnar hátt, tá ið kampar eru. Hann dugir ikki at binda frið.

Fyrsti heiðurslimur í KÍ var Einar Waag (1894-1989), sum var á KÍ-liðnum longu í 1911, síðuni varð John Reid (1918-1993) tilnevndur, tann triði varð Jógvan, og nú eru tveir aðrir úr gitna 1966-liðinum komnir við: Steinbjørn Jacobsen og Eyðálvur Joensen.

Mangan hevur Jógvan framt munandi avrik fyri

KÍ sum spælari, trenari, dómari og kveikjari. Men helst størsta roysni framdi Jógvan tó longu 16 ára gamal, tá ið hann saman við øðrum dreingjum og monnum (sáttliga og summir brosandi sambært myndunum í bókini "Herskin herðindi" á bls. 250 og 251), sum tóku landgongdina av "Tjaldri-

num" tann 26. august 1955 og loystu trossarnar av pullart-unum á Kósabrunni, soleiðis at Tjaldrið, ið lá við stýriborði móti kaiini, varð leyst av landi.

Royndi skiparin á Tjaldri-num, Hans Nikláí Jatnagarð úr Gásadali, sá greitt hvussu stóðan nú var, og hann bar tí skjótt at, gav boð um at seta motorin í gongd og halda leiðina beint út eftir vágini við hesum ófrættakendu embætismonnunum, sum sníkjandi komu til bygdar fyri dag - fyri við fútabanni at reka tann besta læknan, ið nakrantíð hevði verið inn-an fyri Klakk - út úr húsi og starvi.

Men nokk var nú vordíð nokk! Hesir unglingar høvdu fingið nóg mikið av roynd-um frá hesum høgu harrum úr Havn. Hesir sum heldur vildu fremja eina persónliga, rasistiska atsókn, heldur

enn - við viti og skili - at bøta um ta ótølandi vanrøkt, sum tá - av teirra ávum - ráddi í Norðuroya læknaðomi.

Hetta verjuáttak frá meiriluta bygdarinnar, sum objektív/seriøs søgufólk vitiliga fara at fagna sum eitt bragd í komandi tíð. Hesum ivist eg ikki í.

Men var ikki vandi á ferð fyri skipi og manning, spyr onkur kanska? "Nei, als ikki, og veðrið var av tí finasta", vátta Høgni Mohr, stýrmaður á Tjaldrinum tá, sum enn er á lívi.

Gamalt er, at betri er at fáa eina rósu - meðan til ber at taka ímóti henni.

Hetta er tí ein heilsan hiðani fyri mangan kátan leik og løtu um heyg og haga, bóltspæl og vinskapi frá dreingjaárunum á Selheyggi og í Víkunum.

Arnstein Niclasen

Minningarorð um Kjartan Kristiansen, sála

Mánadagin 3. september andaðist Kjartan Lamhauge Kristiansen bert 77 ára gamal. Kjartan andaðist í heiminum eftir rímliga stutta sjúkralegu. Kjartan er kendur bæði sum býráðsskrivari í Tórshavnar kommunu, sum Menningarstjóri og sum ein ímynd av Gongufelagnum hjá Visit Tórshavn.

Kjartan var visionerur, ein undangongumaður og ein kerligur og vinsælur maður. Góði Kjartan, tú vart somuleiðis so nógv annað, sum Bjarni Bæk segði í sínari talu til jarðarferðina hjá tær. Tú vart rúmligur fyri tí nýggja og trúgvur móti tí siðbundna.

Bæði í arbeiðinum og í fritíðini gjørði tú nógv fyri onnur. Tú hevur sáað nógv, og nógv hevur borið ávøkst. Tað kunnu vit nú gleðast yvir.

Kjartan var føddur í Danmark, og flutti til Føroyar sum fyra ára gamal. Mamman, Edith f. Lamhauge gjørdist tíðliga einkja og varð uppafgur gift við Jákupi í Jákupsstovu. Kjartan átti ein beiggja, Hjalta í Jákupsstovu, og seks systur. Sum unglingi sleit Kjartan sínar barnaskógvar í Sørvági, og fyrsta barnaheimið í Sørvági var nú vordíð hansara summarhús. Í 1954 fekk Jákup í Jákupsstovu starv í Havn, og flutti familjan tá til Havnar.

Kjartan las Búskap og fiskivinnubúskap í Noregi. Hann arbeiði í Danmark á Ålborg Portland Cement, tá hann fekk starvið sum býráðsskrivari í Tórshavnar býráð 1. juni 1970, bert 29 ára gamal. Hann arbeiði sum býráðsskrivari í 17 ár, til hann tók við sum stjóri á Menningarstovuni í 1987.

Sambært heimasíðuni

hjá Tórshavnar býráð var Kjartan Kristiansen ein rættiliga sjónskur býráðsskrivari. Hann gjørdist kendur eftir, at býarplanurin varð gjørdur fyrst í sjevtíárunum og almenna byggisamtyktin fyri Tórshavnar kommunu varð samtykt, samstundis sum ein vegaætlan varð gjørd, skrivur Tórshavnar býráð.

Eg kom at kenna og arbeiða saman við tær, góði Kjartan, tá ið eg í 1995 byrjaði at arbeiða fyri Faroe Fish Consult, nú Atlanticon í Vinnuhúsinum. Tú vart tá stjóri á Menningarstovuni við Hoyvíksvegin og vitjaði javnan í Vinnuhúsinum. Seinni flutti Menningarstovan oman á Bryggjubakka, og vit gjørdust grannar. Tú vart altíð góður í ráðum. Mangan vitjaði eg teg á skrivstovuni, tá eg hevði brúk fyri ráðgeving. Tú vart altíð fryntligur, vinsælur og lættur at tosa við. Hevði ein eitt hugskot, so var hurðin hjá tær góði Kjartan altíð opin.

Tú vart visionerur og hugsaði stórar tankar, sum viðhvørt kravdi nakað av innliti fyri at skilja. Tú skrivaði nógv, og tað gjørdi tað lættari at skilja tinar tankar. Tú vart framsíggin og undangongumaður á so mongum økjum.

Tú hevur havt stóran týðning fyri at marknaðarføra Føroyar og at fáa føroyskar fyrirtøkur at arbeiða saman. Tú visti at "vøran" seldi seg ikki sjálva, og at marknaðarføring skuldi til fyri at selja eina vøru. Tú skipaði fyri felagsbási fyri føroyskar fyrirtøkur og stovnar á fiska- og oljumessum uttanlands. Tú legði dent á, at basurin bar "Merkið" og

at tað var sjónligt. Tú vart kreativur og setti dám á felagsbásin við føroyskum sangarum. Eina árið sang Eivør Pálsdóttir, og tað fekk nógv fólk at vitja básin. Har tú vart, var hugni og trivnaður. At føroyskar fyrirtøkur finga samstarv í lag á felagstúrinum, dámdi tær væl.

Tú arbeiðið við altjóðagerðini á so mongum økjum, og mitt í 90'unum tókst tú stig til eitt samstarv millum Menningarstovuna, Føroysku Umboðsskrivstovuna í Danmark og Vinnuhúsið um at gera upplýsingartilfar um Føroyar. Tilfarið, "Faroe Islands Business Environment" var ætlað útlendingum, ið komu til Føroya - antin at arbeiða ella at seta virki á stovn. Tá vóru ongar føroyskar sendistovur, og nógvir stovnar og virkir høvdu ikki heimasíðu. Fyrsta útgávan kom út í 1997. Á hvørjum ári varð tilfarið

dagførd og ment - og við tíðini eisini talgilt.

Kjartan arbeiðið fyri at fáa føroyingar at gera vitanararbeiðið í Føroyum. Tú vildi hava, at tá útlendskir serfrøðingar komu til Føroya at arbeiða, so skuldu vit ikki bara sita eftir við einari frágreiðing. Vit skuldu altíð hava føroyingar við í arbeiðinum, so vit føroyingar sótu eftir við vitanini, tá serfrøðingarnir fóru avstað aftur.

"Profile for Female Leaders" var ein onnur verkætlan, tú stuðlaði, og har vit bæði vóru í stýrinum. Hetta var ein ES verkætlan fyri netverk og at menna kvinnuligar leiðarar í Northern Periphery økinum og Murmansk og Arkhangelsk í Russlandi. Tú vart fevnandi og var við til at geva kvinnum góðar fortreytir at koma sær fram.

Innaneftirlit og góðskustýring í føroyskum fyrirtøkum er somuleiðis eitt

økið, sum Menningarstovan hevur verið við til at sett í verk. Á kreativa økinum stuðlaði Menningarstovan somuleiðis og arbeiðið miðvíst við at hækka støðið í handarbeiði og list. Eitt nú við afturvendandi tiltakinum: "Hendur & hugflog", sum seinni gjørdist til fram-sýningar í Østrøm.

Kjartan og Menningarstovan hava arbeitt við nógvum tiltøkum og lagt lunnar undir menning av samfelagnum. Menning byggir á herðarnar hjá teimum, sum undan fóru. Kjartan og Menningarstovan hava sáað nógv - sum vit nú heysta.

Eitt sum eyðkendi teg, góði Kjartan, var, at tú altíð fórt eftir bóltinum og ikki eftir manninum. Tú vart altíð siðiligur.

Á jólaferðini við Tjaldrinum í 1964 møtti tú tinari fittu konu, Ingigerð á Trøðni. Tit giftust og finga tvær døtur. Ingigerð fortelur frá, at Kjartan altíð hevur verið henni ein góður stuðul, og hann stuðlaði henni í øllum. Dóttirin Sissal, skrivur so vakurt um teirra hjúnalag á sosialu miðlunum. Har var kærleiki og umsorgan. Ein fyrimynd fyri eitt gott hjúnaband.

Arbeiðið, sum Kjartan tók uppá seg, við at gera gongutúrar var, sum so nógv annað hann tókst við, í andanum "at tæna øðrum". Í 1993 var Ingigerð leiðari á Kunningarstovuni og figgjarviðurskiftini vóru ikki so góð. Ein kona kom við hugskotinum at gera gongutúrar, og Ingigerð og tú vóru beinanvegin við uppá tað. Fólk høvdu ikki so nógv pengar tá, og avgjørt varð at gera túrarnar so bíligar,

sum gjørligt, so øll kundu vera við. Tú tók ábyrgdina á teg at hjálpa til, og hevur tú gingið og verið ferðaleiðari á einum ótali av túrum. Hetta var langt áðrenn tað gjørdist nýmótans at ganga í fjøllunum. Gingið hevur verið um alt Føroya land, og eisini hevur verið skipað fyri túrum uttanlands í Hetlandi, Onglandi og longur suðuri. Tú gjørdi ikki mun á fólki - øll vóru vælkomn at ganga túrar við tykkum. Túrar í náttúruni eru balsam fyri heilsu og vælveru, og tú og Ingigerð hava glett nógv fólk við hesum túrum. Mamma mín var ein av teimum, sum hevði stóra gleði av Gongufelagnum og tykkara túrum.

At gávan til minnis um teg, góði Kjartan, fer til ungdomsarbeiðið hjá Tórshavnar Rotary Klubba er ikki av tilvild. Ungdomsarbeiðið fylti nógv í tínum hjarta. At Rotary ger ungdomsarbeiði var ein av orsökunum til, at tú valdi at fara í Rotary í 1973, og har tú hevur havt nógv álitisstørv. Tú hevur altíð tikið tær væl av skiftisnæmingum og tað er eisini tú, ið hevur eggjað meg og mong onnur at verða familja fyri skiftisnæmingar.

Góði Kjartan, tær dámdi væl at geva rósur, og tú hevur uppiborið nógv rósar fyri alt, tú hevur gjørt fyri føroyska samfelagið. Góði Kjartan, takk fyri alt. Góða Ingigerð og familja. Tað er ein stórir saknur, at Kjartan ikki longur er her, og má Harrin styrkja tykkum. Takk góði Gud fyri Kjartan.

Hvíl í friði.

Janet Fríða Johannesen